

פרשת דוד

יו"ל ע"י מוסדות "מקדש לדוד" ישראל
 בראשות ובנשיאות כ"ק מורנו ורבנו האדמו"ר רבי **דוד חנניה פינטו** שליט"א
 בן הצדיק המלובן רבי **משה אהרן פינטו** זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלובן רבי **חיים פינטו** זע"א

א' אייר תשפ"ו
1333
פרשת תזריע מצורע

ירושלים	תל אביב	חיפה	באר שבע
18:34	18:50	18:44	18:43
כניסה			
19:47	19:49	19:49	19:48
יציאה			
20:22	20:24	20:24	20:23
רבנו תם			

הילולא דצדיקא

א' אייר
 רבי משה שמואל שפירא
 ראש ישיבת 'באר יעקב'

ב' אייר
 רבי יעקב יוסף
 ראש ישיבת 'חזון יעקב'

ג' אייר
 רבי ראובן שרבאני

ד' אייר
 רבי יוסף דב סולובניצקי

ה' אייר
 רבי בכור בנימין מלמד

ו' אייר
 רבי יהושע הכהן פריחה
 מחכמי שאלוניקי

ז' אייר
 רבי רפאל עובד אבן צור
 מו"צ בפאסט

משניר לדוד

חינוך הילדים כמוהו כשמירה על הצמח בגינה

"אשה כי תזריע וילדה זכר" (ויקרא יב, ב)

פרשות תזריע ומצורע פעמים רבות מחוברות הם, וקוראים את שניהם כאחד בקריאת התורה בשבת בבוקר. ומכיוון שקיבלנו מרביתנו שאין מקרה בעולם, פשוט הוא שאף חיבור זה שבין שתי פרשיות שאין לכאורה קשר ביניהם, אינו מקרי וסתמי, אלא בא ללמדנו מוסר. ויש להבין מה אפשר ללמוד מחיבור פרשות אלו.

עוד אנו רואים קשר בין הפרשות, שהרי פרשת תזריע פותחת בדיני אשה שיוולדת שנטמאת בלידתה, אולם רוב הפרשה אינה מדברת על עניין זה, אלא על עניני צרעת הגוף וצרעת הבגד, ולכאורה דינים אלו ראויים לבא בפרשת מצורע ולא בפרשת תזריע, ובהכרח שיש קשר בין ענין אשה היוולדת לעניין המצורע, ויש להבין את הקשר ביניהם.

ונראה לבאר, הצרעת באה על האדם ועל בגדיו כאשר דיבר לשון הרע על חברו, וכפי שמורה השם 'מצורע' שהוא אותיות 'מוציא רע'. ואף עונשו של המצורע בא לו מידה כנגד מידה, שהרי הוא הוציא שם רע על חברו וגרם לבני אדם להתרחק ממנו, ואף הוא נענש בריחוק מבני אדם - "כל ימי אשר הנגע בו יטמא טמא הוא בדד ישב מחוץ למחנה מושבו" (ויקרא יג, מז).

וצנתה התורה להורות לבני האדם שכשם שהמצורע נענש במידה כנגד מידה, אף זרעו של האדם יהיה במידה כנגד מידה, מה שרואה הבן אצל אביו, כך יגדל בעצמו ויהיה כמותו, ומה שרואה בת אצל אמה, כך כשתגדל תיזמנה לה באורחותיה. ולכן הסמיכה התורה את פרשות תזריע ומצורע ללמד אותנו אורחות מוסר, שאל לנו לצפות מילדינו שיהיו טובים מאתנו, ואם חפצים אנו בילדים מחונכים ההולכים בדרך התורה, עלינו לתת להם דוגמא אישית טובה, כי רק כך יצמחו לאילנות טובים.

בניו ובנותיו של האדם נקראים 'זרעו'. כי טבע ה'צאצאים' הוא בדיוק כמו טבע ה'זרעים'. מעולם לא קרה שאדם זרע באדמה זרעים של תפוח, ולאחר זמן יצא לו עץ תפוח, כי מזרע של תפוח תמיד יצאו רק תפוחים. כך גם זרעו של האדם, מי שהוא סלחן וענותן, גם זרעו היוצא ממנו יהיה כמותו, אבל מי שהוא גאותן ובעל מידות מקולקלות, גם זרעו לומד ממעשיו והולך בדרכיו המקולקלות.

פעמים רבות באים לפני הורים בבכיות גדולות שבנם או בתם אינם מחונכים, אינם שומעים בקולם, והם מבקשים ממנו שאדבר עם ילדם ואשכנע אותו שלא לעשות את צעד רע. אני כמובן מנסה לעודד ולעזור עד כמה שירי משגת, אבל אינני נמנע מלהוכיח את כל אותם הורים, שלא לחינם יצא ילדם כך. כי מי שלא ראה את הוריו חיים בדרך התורה והמצוות, ומעולם

לא שמע שאבא הולך לשמוע שיעור תורה, ולא ראה את אמא מדליקה נרות שבת, אם כן מה יש לילדים אלו מיהדות, כי מה שאדם זורע, זה בדיוק מה שיגדל ממנו בעתיד.

פעם בא לפני אבא וסיפר לי שילדו רוצה להתאבד. אמרתי לו שילד בגיל כזה אינו רוצה להתאבד ללא סיבה, שהרי לילד אין עול פרנסה על גבו, הוא אינו סובל מבעיות רפואיות שאנשים מבוגרים סובלים מהם, וחיייו זורמים בקלות ובבטחה, אם כן למה שיחשוב להתאבד. האבא לגלג עיניו כאומר 'איני יודע מה קרה לו', אולם מניסיוני כבר ידעתי מה גרם לילדו לחשוב מחשבות כאלו. שאלתי את אביו אם הילד צופה בסרטים אלימים לא עלינו. וכשענה לי אביו שהוא מאד אוהב את הסרטים הללו, אמרתי לו שהנה התשובה לשאלתו, כי מה שהילד רואה כל היום הוא רק הריגות ורציחות, ונפשו אינה מבחינה בין האמת לדמיון, ונפשו התקלקלה כבר כל כך עד שערך חיי האדם כבר אינו קיים אצלו, ולכן אף את נפשו שלו אין לו בעיה לסיים אפילו ללא סיבה.

עונש המצורע שונה הוא משאר עונשי התורה, שהרי מצורפים בו שני עונשים גם יחד, כי עצם הדבר שגופו התמלא בצרעת, כבר עונש הוא, ומוסיפה עליו התורה עונש נוסף, שעליו לצאת מן המחנה ולהתרחק מחברת בני האדם.

ונראה שהסיבה שכן רצה הקב"ה היא מרוב טובו וחסדו עלינו. כי רצה הקב"ה שבני האדם יתרחקו מעוון זה עד מאד, אפילו שקל מאד לעבור עליו, שהרי לפתוח פה ולדבר באחר אין דבר קל מזה. אחרי מאה ועשרים של כל אדם, הוא עולה לפני בית דין של מעלה, שם נפסק דינו לטוב או למוטב על פי מעשיו שעשה בעולם הזה, ומכיוון ששם העולם הוא עולם האמת, לא יועילו שכנועים והסברים שהתכוון כך או אחרת, כי כל המחשבות והרצונות פרושים לפני בית דין של מעלה, והאמת יוצאת לאור בשיא השלמות.

אולם על עוון אחד כתב בספר חובת הלבבות (שער הכניעה פ"ז השער הג') שהאדם אפילו בעולם הבא מתקומם ומתנגד להיענש על עבירות שברור לו שהוא לא עשה - על עוון לשון הרע. כי כשאדם מדבר לשון הרע על חברו, כל זכויותיו עוברים לחברו, וכן להיפך כל עוונותיו של חברו נזקפים לרעתו, והאדם יעמוד וישתומם מנין לי כל כך הרבה עברות שאינני זוכר שעשיתים, אולם אז כבר יהיה מאוחר שבביל לתקן את החטא הגדול הזה.

וזה לשונו של בעל חובת הלבבות, 'הרבה בני אדם יבואו ליום החשבון, וכשמראים להם מעשיהם ימצאו בספר בזכויותיהם זכויות שלא עשו אותם, ויאמרו לא עשיתו אותם. ויאמרו להם עשה אותם אשר דיבר בכך וסיפר בגנותכם. וכן כשיחטר מספר זכויותיהם, יבקשו אותן בעת ההיא, ויאמרו להם אבדו מכם בעת שדברתם בפלוגי ופלוגי'. עד כאן לשונו.

עד כמה יהיה הצער גדול ונורא ביום ההוא, שהרי גם כשנענש האדם על עברה שעשה, אין זה דבר קל, ובפרט לא בעונשי שמים בגיהנום. אולם כאשר אדם נדרש להיענש על עברות שבכלל לא עשה אותם, רק מחמת שדיבר על חברו 'זכה' בכל אותם עברות, הדבר יהיה קשה לו שבעתיים. ולכן רצה הקב"ה שעונש המצורע יהיה קשה גם בעולם הזה, כדי שבני אדם ימנעו מלעבור עליו, ויתרחקו מדיבורים האסורים כמטחווי קשת.

במסילת נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפנקסו של מו"ר הגה"צ רבי זוד חנניה פינטו שליט"א

שמירה בזכות התורה

באחת מהטיסות הרבות בהן ססתי בימי חיי עלו במוחי חידושים שונים על דברי התורה הקדושה.

כדי שחידושים אלו לא יישכחו ממני החלטתי להעלותם מיד על גבי הכתב, וכך אכן עשיתי, הוצאתי מתיקי האישי מספר ניירות ועט והתחלתי לכתוב את הדברים.

תוך כדי כתיבת חידושי התורה הגיע שעת הארוחה. הדיילת שהגישה לי את מנת האוכל הבחינה בכך שאני שקוע בכתביה ועל כן הניחה את מנת האוכל לצדי. כיון שהייתי מרוכז בכתבי החידושים לא נפניתי מיד לאכול, אלא דחיתי זאת לזמן מאוחר יותר.

אולם לפתע שמתי לב שהדיילת ניגשת אליי שוב עם מנת מזון בידה, ועוד לפני שהספקתי לתמוה על מעשיה - החליפה את מנת האוכל שבידה במנת המזון שהוגשה לי קודם לכן תוך התנצלות: "סלח לי אדוני, המנה הקודמת שקיבלת לא הייתה מנה כשרה כפי שהזמנת".

לשמע דבריה לבי התמלא רגשות גיל ושמחה. הנה, בחסדי שמים בזכות העיסוק שלי בכתבי דברי התורה וההתגברות שלי על תאוות האכילה - ניצלתי מאכילת מאכלי טריפה. כיון שהקב"ה הבחין במאמציי למען תורתו, הוא מיהר להצילני מלהיכשל באכילת מאכלות אסורות וכך לא הספקתי לנגוע במנה הלא כשרה שהונחה לצדי.

ועוד סיפור נורא שמעתי מפיו של יהודי בעל המעשה, שבאחת מטיסותיו הוא היה רעב מאד, אולם לא רצה לאכול מהאוכל המוגש לנוסעים במטוס כיון שהוא אינו כשר.

כשחלפו השעות והרעב הציק לו מאד - הוא נכנס למטבח המטוס וביקש לקבל מנה מהמנות המוגשות לכלל הנוסעים, מתוך מחשבה שהוא יאכל רק את סלט הירקות שאינו מהווה בעיה מבחינת כשרות. מחשבה זו בטעות יסודה, למרות שהוא חשב שבאוכלו רק את הירקות הוא שומר על הכשרות, באכילתו למעשה היהודי נכשל באכילת מאכלות אסורות.

הסלט לא היה מספיק מתובל, ועל כן הוא הוסיף לתוכו את שקיק החומץ המיועד להוספה עצמית. החומץ, שלא הופק מאלכוהול אלא מיין היה חומץ נסך - ועל פי ציווי התורה אסור היה לו לאכול.

כמו כן בתוך הסלט היו פירות ים לא כשרים. אומנם היהודי נזהר שלא לאכול אותם, אך הם נתנו טעם לירקות שבסלט ועל כן הסלט כולו כבר לא היה כשר ואסור היה באכילה. כך יצא שהיהודי אכל אמנם רק ירקות, אך בכל זאת נכשל באכילת מאכלות אסורות!

יש לשים לב לדבר מכשלה זה, שלעיתים ניתן לחשוב שאפשר למצוא אוכל כשר בתוך מנה שאינה כשרה, אולם דבר זה הוא מורכב ומסובך וכמעט שלא שייך לעשותו. על כן יש להישמר לאכול רק מאכלים שניתנה עליהם חותמת כשרות על ידי משגיחי כשרות מוכרים ומקובלים.

פניני הפרשה

פנינים קצרים מפרשת השבוע

מצות מילה דוחה את השבת

"וביום השמיני ימול בשר ערלתו" (ויקרא יב, ג)

מצוות מילה כבר מבוארת היא בפרשת לך לך, כנאמר (בראשית יז, יב) "ובן שמנת ימים ימול לכם כל זכר", ואם כך תמה רבי אברהם הלוי זצ"ל מהעיר צ'אלע שבתמין, בספרו 'פרדס רימונים' מה ראתה התורה לחזור ולהזכיר כאן את מצות המילה?

אכן, מבאר רבי אברהם הלוי, שנינו בגמרא מסכת שבת (דף קלב, א) שמהכתוב בפרשתנו "וביום השמיני ימול בשר ערלתו" - לומדים שמצוות המילה דוחה את השבת.

וקשה, מדוע לעיל בפרשת לך לך, לא השתמשה התורה בלשון "וביום השמיני". ומדוע המתינה התורה עד עכשיו לשם כך?

ונראה שבדווקא נכתב ציווי זה כאן, מכיוון שבאם היתה התורה כותבת לימוד זה בפרשת לך לך, היה מקום לטעות שמצות המילה תדחה את השבת רק לאבותינו הקדושים, שהם טרם קיבלו את התורה ולא נצטוו על שמירת השבת. אבל ישראל שנצטוו על השבת החמורה, שנאמר בה "מחלליה מות יומת (שמות לא, יד) תידחה המילה מפני השבת. ולכן נכתב הציווי "וביום השמיני ימול בשר ערלתו". וכעת, לאחר שנצטוינו על שמירת השבת, ללמד, שמילה דוחה את השבת אפילו לאחר מתן תורה.

נקמה על ידי ריבוי רחמים

"אדם כי יהיה בעור בשרו" (ויקרא יג, ב)

מובא במדרש: כיון ששמעו ישראל פרשת נגעים - נתייראו, אמר להם הקב"ה; אלו לאומות העולם, אבל אתם - לאכול ולשתות ולשמח.

וצריך להבין את כוונת המדרש, כפי שמעיר הרה"ק בעל 'יטב לב' זצ"ל, המפרש את דברי המדרש על פי ביאורו של המגיד ממעזריטש, על דברי הפייטן "משוך חסדך ליודעך א-ל קנא ונוקם". ובאמת קשה הלא השם א-ל - הוא שם של רחמים, ומדוע אפוא אנו אומרים "א-ל קנא ונוקם".

אלא שלפעמים כאשר המלך רוצה להעניש אדם פשוט, הוא מעלה אותו בדרגה - עד שיבין מעצמו את גודל הפגם נגד המלך. וזה עצמו הנקמה של המלך.

ועל זה מתפללים שאף אם חטאנו לפני ה', הנקמה תהיה על ידי ריבוי חסד ורחמים.

וזהו ביאור המדרש "אלו לאומות העולם" שאותם צריך להעניש בנגעים, כי אחרת לא יכירו לעולם בגדולתו של הקב"ה ולא יבואו לידי חרטה, "אבל אתם לאכול ולשתות ולשמח" על ידי רוב שפע תבואו לידי תשובה וחרטה.

נצור לשונך

דיבור לתועלת

כדי להבדיל בין דיבור לתועלת לבין דברים שאינם אלא לשון הרע, יש צורך ברגישות רבה ובידיעת ההלכות. החפץ חיים מונה מספר תנאים הנדרשים להגדרת דיבור כדיבור לתועלת אשר לא יחשב כלשון הרע.

יש פעמים שבהן ברור שהדיבור על חסרונותיו של אדם עשוי להביא תועלת ורצוי לנקוט בו. דבר זה נכון במצבים הבאים: כשמנסים לעזור לאדם שעליו מדובר או כשמנסים להגן על אחרים מפני אותו אדם. במצבים כאלו, למרות שיש להזכיר חסרונות או התנהגות שלילית, אין הדיבור הזה נחשב כלשון הרע. דיבור מזיק - לשון הרע. דיבור לתועלת איננו לשון הרע.

דברי חכמים

פרפראות לפרשה משולחנם של חכמי התורה

האמנם לשון הרע לא מדבר אלי?

שמו של המצורע, ע"פ חז"ל משקף את מעשיו - מוציא רע. ולא פלא שבספרים הקדושים מבואר שבזה שמוציאים רע מהפה, גורמים לכך שגם המקטרג פותח את פיו, וגם הוא מתחיל לדבר רע, לקטרג ולגרום לצרות קשות.

יש הבדל גדול בין חטאי הדיבור לבין החטאים האחרים, טוען הגה"צ רבי ראובן קרלינשטיין זצ"ל; כי בכל החטאים יש צורך לעשות איזשהו מעשה, ולו הקטן, כדי לעבור על האיסור. כדי לעבור על "איסור בורר" בשבת צריך להוציא עצם קטנה מתוך הדג. אבל בחטא לשון הרע אין צורך לעשות כל מעשה! אדם יכול לשבת, לא לעשות כלום, ולדבר... מצד אחד חטאי הדיבור כה חמורים, עד כדי כך שהגמרא אומרת (ערכין טו, ב) "כל המספר לשון הרע - מגדיל עוונות כנגד שלוש עברות: עבודת כוכבים, גילוי עריות ושפיכות דמים". מצד שני כל כך זמין וקל לחטוא בחטאים אלו. לא צריך, כאמור, לעשות כלום, בסך הכל לדבר כמה מילים ולגרום לחורבן נורא! ובפרט בעידן דריתחא, שישנה סערת רגשות, מהומה - שם המילים משתלחות "בלי חשבון"! לפעמים מתערב גם "לשם שמים". אז הופכות המילים ל"מצוה", ואז כל מילה - מצוה...

מהי העצה?

דורשי רשומות אומרים: "והובא אל הכהן" - עלינו לגשת אל הכהן, אל הכהן הגדול מאחיו, אל ה'חפץ חיים' וללמוד את ספרו 'שמירת הלשון'. זוהי העצה להתחזק ולא לחטוא בחטאי הדיבור. וכדברי האדמו"ר מגור הזקן: "מעיד אני עלי שמים וארץ, שהיה לי שינוי לטובה בזה שלמדתי את הספר של ה'חפץ חיים'".

אחד התלמידים בישיבת סלבודקא ניגש לראש הישיבה, הגאון ר' אייזיק שר, ושאל אותו: "יש לי בעיה גדולה! יש לי תאוה בלתי נשלטת לספר לשון הרע! בפרט סיפורים כאלו שאף אחד לא יודע! הרי זה כל כך מתוק, ממש סוכר, והתאוה הזאת בוערת בי כמו אש. אם הרב'ה יכול לתת לי עצה איך להתגבר על זה ולא להיכשל?"

נענה ראש הישיבה ואמר לו: "אביך היה אצלי לפני שבועיים והתעניין עליך. הוא עשה עלי רושם נהדר. רצייתי לשאול אותך האם גם עליו, על אבא שלך, יש לך תאוה לדבר לשון הרע?"

- "לא", השיב התלמיד. "על אבא שלי אין לי תאוה לדבר לשון הרע".
- "והאם אתה מרגיש שאתה עומד בפני 'ניסיון' כשאתה לא מדבר עליו? האם אתה מרגיש שאתה 'מתגבר' על תאוה כשאתה נוצר את פיך ביחס אליו?"
- "לא! ביחס לאבא שלי אין לי כל תאוה לדבר. זה אפילו לא 'ניסיון' בעבורי".

- "מדוע? האם לאבא שלך אין חסרונות?"

- "אין אדם ללא חסרונות. גם לאבא שלי יש חסרונות, ובכל זאת אין לי כל תאוה לדבר עליו. ולא זו בלבד אלא אם אשמע מישהו שידבר עליו לשון הרע - לא ייתן לי הדבר מנוחה, ולא אוכל לישון כל הלילה."
- "תנסה להסביר לי, מדוע? במה שונה הוא מכל אדם אחר?"
- "על אבא שלי אני לא רוצה לדבר! אני אוהב אותו! וכשלא רוצים לדבר - לא מדברים".

- "אם כן אתה בעצמך נתת עצה נפלאה איך להתגבר על התאוה ולא לדבר לשון הרע על הזולת: תאהב אותו! אם תאהב אותו - לא תרצה לדבר עליו! וכשלא רוצים לדבר - לא מדברים".

זהו אפוא היסוד: לפלוגי יש חסרונות? אז מה? גם לאבא שלך יש חסרונות, גם לבן שלך יש חסרונות! יתרה מכך, גם לך יש חסרונות! ובכל זאת על מי שאוהבים - אין כל תאוה לדבר לשון הרע!

מן האוצר

ממושנתו של מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

קודם כל - לדון לכף זכות

כאשר אדם אינו רואה את האמת כמו השי"ת, כי אז אינו דן את האדם לזכות ורק לשון הרע הוא מדבר עליו.

וזהו הקשר בין ג' הפרשיות: תזריע מצורע אחרי מות, שהם ראשי תיבות אמת. דהיינו 'אחרי מות' יראה האדם עד כמה טעה כשראה את השקר ולא את האמת, ואת מה שחשב בעולם הזה שהוא אמת שהרי הוא רק דיבר את האמת על חבריו. שם בעולם הבא הוא יבחין באמת המרה כמה הוא קלקל בדבריו, וכמה נזק גרם לחברו, וגרם שהשכינה הקדושה תסתלק ממנו.

וידוע מרב יוסף בנו של רבי יהושע בן לוי (פסחים ג, א), שאמר לאביו לאחר שחזר מעולם האמת "עולם הפוך ראיתי". דהיינו שבעולם הבא מחשיבים את מי שבעולם הזה לא היה נראה כאדם חשוב ומוערך, וגם להיפך. לפי ששם בעולם האמת הדקדוק הוא דק מן הדק, ולפי כל מעשה ומצב שהאדם פועל בעולם הזה, כך הוא נדון בעולם האמת.

על כל פנים, כאשר האדם אינו דן את חבריו לכף זכות, ולא ירד לסוף דעתו מדוע היה אנוס לעשות את אותו דבר מכווער שעשה. וכבר אמרו חז"ל (אבות ב, ד) אל תדון את חברך עד שתגיע למקומו. ואם היה מגיע למקומו, אף הוא היה עושה אותו דבר רע. ואם כן נמצא למפרע שיש לשון הרע בידו, שהרי פסל במום חבריו שיש בו.

וזהו הקשר המהותי בין הפרשיות הללו. כשהאדם זורע 'תזריע' ומדבר לשון הרע על חבריו, הריהו מגיע לידי 'מצורע' - צרעת, שמוכרח שהוא מוציא עליו שם רע, ואז נידון בצרעת. ותיקונו רק 'אחרי מות', שימות רחמנא ליצלן. שהרי כל אדם נברא בצלם אלוהים, ועל ידי שדיבר על פלוגי לשון הרע גרם שחינו ירד בעיני הבריות ואף אחד לא יסתכל עליו, ודימה אותו כאילו שאין עליו צלם אלוהים. ובכך כביכול עשה אותו כמת בעיני הבריות. וידועים דברי חז"ל במסכת ערכין (דף טו, ב) שלשון הרע הורגת שלשה; המספר, השומע ומי שנאמר עליו הלשון הרע.

במרה מפטירין

הפטרת השבוע:

"כה אמר ה' השמים כסא" (ישעיהו 10)

הקשר לפרשה:

ראש חודש חל בשבת זו. ומכאן ההקשר לפסוק המוזכר בהפטרה: "והיה מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו יבא כל בשר להשתחוות לפני", שהוא מעניינא דימא דראש חודש ושבת קודש.

מבט לפרשה

המילים אינם עולות כסף אך הם שוות זהב

בעלת הפונדק היתה אשה טובה ונדיבה: "בודאי, בודאי", אמרה, "המשך עבודתה אצלי אינו מוטל בספק, רק רציתי שהיא תדע שצריכים להיות זהירים. היא טבחת מעולה, והיא אכן תישאר במשרתה.

ישנו משפט חכם השגור בפי העם, מצטט הגאון רבי יצחק זילברשטיין ('פרי עמלנו') האומר כי: "מילים לא עולות כסף, אך הם שוות זהב" ולרומם את רוחם, גם אם הגיעו לכדוכזה של נפש ולשברון נפשי. על כך קובע ואומר הזוהר הקדוש (פ' תזריע דף מו, ב) כי כשם שיתבע האדם לאחר פטירתו על מילים לא יפות וניבולי פה שאמר (כשלא עשה תשובה) כך יתבע הוא על מילים חמוות ומעודדות, שבחים ופרגונים שיכל לומר, אך עצר את עצמו מלאומרם.

אתה נמצא בכולל או בעבודה ואתה רואה חבר שהצליח ועשה משהו טוב, אך אתה לא נותן לו מילה אתה תיתבע על כך! הרי יכול היית להחיות את נפשו ולשמחו? מדוע לא עשית זאת? את רואה חברה טובה שקנתה בגד יפה או כלי חדש ונאה, למרות שיכלת לעשות זאת תשבחי, תני מילה טובה, זה לא עולה כסף - אך זה שווה יותר מזהב.

הדיבור יכול להחיות בני אדם, ומצד שני יכול להשחית ולהרוג בני אדם. אם רק נחליט מהיום לתת מילה טובה כשצריך, לפרגן ולעודד ולהכיר טובה כשיש צורך - נזכה לאושר הגדול.

ועוד נקודה חשובה לסיום, הזכרנו בראשית הגליון את הגה"צ רבי יהודה זאב סגל זצ"ל ראש ישיבת מנצ'סטר, שכידוע נזהר היה מאוד מלדבר בגנות הזולת. רבי יהודה לא הסתפק לכשעצמו בידיעת האיסור, אלא עשה תמיד השתדלויות למצוא עצות להתחזק ולחזק את עצמו וזולתו בזה, כמאמר הכתוב "זכור אשר עשה ה' א-להיך למרים בדרך בצאתכם ממצרים". הלקח המוסרי שמצויה אותו התורה הק', כי בענין שמירת הדיבור צריכים אנו זיכרון תמידי שיעמוד לנגד עינינו.

וכך בשנותי האחרונות התפרסם רבי יהודה זאב סגל זצ"ל ביוזמת 'שתי הלכות' יומית בשמירת הלשון לשם תזכורת של חומר האיסור, שכן לימוד ההלכות התמידי הוא המעצות היעילות ביותר לכך.

החוור והיה נסער מאד. "אינני יכול להאמין! כל ימי נמנעתי מלדבר ומלשמוע לשון הרע, מדוע אפוא אירע עתה ששמעתי דיבורי לשון הרע? באם הייתי יודע זאת מראש, לא הייתי יוצא לדרך".

בראות הרב את תגובת ה'חפץ חיים', נבהל: "וכי מה אמרתי בסך הכל, מה היה נורא כל כך בדבריי? אמרתי שהאוכל היה טוב, ורק הוספתי שמן הראוי היה להפחית מעט מלח!"

"אינך יודע להעריך כראוי את כוחן של מילים", השיב ה'חפץ חיים' בקול בוכים. "יתכן והטבחת הינה אלמנה עניה הזקוקה לעבודתה. בגלל דבריך, בעלת הבית תאשים אותה שהאוכל היה מלוח. כדי להגן על עצמה, תכחיש האלמנה העניה את דבריה ותאמר שהיא לא שמה מלח, ואפילו טעמה את המאכלים לפני שהגישה אותם".

"ואז", המשיך ה'חפץ חיים' ואמר, "בעלת הבית תאשים אותה בשקר ותאמר לה: 'האם הינך 'חושבת שהרבנים שקרנים?! את היא זו ששיקרת!' הן תתווכחה, ובעלת הבית תתרגז עד כדי כך שהיא תפטר את המבשלת המסכנה, והיא תישאר מחוסרת עבודה".

"ראה נא לכמה עבירות גרמת" הוסיף ה'חפץ חיים': דיברת לשון הרע, גרמת לבעלת הבית ולי לשמוע לשון הרע, גרמת לבעלת הבית לחזור על דברי הלשון הרע בפני המבשלת, זהו כבר חטא של רכילות, גרמת שהטבחת תשקר, בגללך ציערה בעלת הבית אלמנה וגרמת לריב בין אנשים".

משסיים ה'חפץ חיים' את דבריו, אמר הרב בשקט: "דומני שיש כאן גזומה גדולה! לא יתכן שהמילים שאמרתי יגרמו לכל זאת!"

"הבה נלך למטבח וניווכח". בפתחם את דלת המטבח, הבחינו בטבחת, אשר עמדה כשהיא מוחה דמעות מעיניה. הרב החוויר, חש אל הטבחת, התנצל על הנזק והצער שנגרמו לה, והתחנן בפניה שתסלח לו. לאחר מכן פנה אל בעלת הבית וביקש בתחינה שתסלח לטבחת ותניח לה להמשיך בעבודתה. ואף תשלום הציע לה, ובלבד שלא תפטר את הטבחת.

פרשני התורה עוסקים בשאלה העולה מאליה; למה נסמכה פרשת תזריע, שרוב עניני נגעים ומצורעים מבוארים בה, לפרשת שמיני, שרוב רובה עוסקת בענייני מאכלות אסורות?

אלא, אומר הגאון רבי ישראל סלנטר זצ"ל: הנגעים באים על עוון לשון הרע, ובעוד שרוב בני אדם נזהרים זהירות יתרה מאכילת מאכלות אסורות ובודקים שבעים ושבעה פעמים שלא יבלעו תולעת קטנה, אינם נזהרים כל הצורך בכבוד זולתם ולעיתים לועסים אותו בפיהם ובלשונם ובולעים אותו חי - לכן הסמיכה התורה פרשיותיהם ללמדנו: כשם שאתם נזהרים במאכלות אסורות, כך תזהרו בלשון אסורה, ואף למעלה מזאת, שכן כאן רואים בסדר טהרתם שטהרת המצורע קשה מטהרת אוכל מאכלות אסורות, ללמדנו את מידת החומרה של דיבורים אסורים והמעלה בהירות בהם.

מסופר שכאשר ישב רבי יהודה זאב סגל זצ"ל ראש ישיבת מנצ'סטר שבעה על אחד מאחיו, שם על השולחן שלפניו תמונה גדולה של החפץ חיים. למחרת השבעה, שאלו תלמיד על כך ואמר לו: כשהתישבת שבעה, התבוננתי שאני נכנס לסכנה שלא אכשל בדיבורים האסורים ע"י ריבוי המנחמים שיבואו, החלטתי לשים לפני תמונה של החפץ חיים, שכן לתוך הפנים של החפץ חיים אי אפשר לדבר לשה"ר, ואכן הרבה עניינים דיברו כאן בשבוע האחרון, וב"ה חושבני שאוכל לאמר שלא דברתי אף לשה"ר אחד.

על רבי ישראל מאיר הכהן זצ"ל בעל ה'חפץ חיים' מסופר שיצא פעם בלוויית רב אחד למסע לדבר מצוה. בדרךם סרו לפונדק כדי לסעוד את לבם. בעלת הפונדק זיהתה מיד את שני האישים, הושיבה אותם ליד שולחן מיוחד ודאגה שישרתו אותם כראוי. כאשר סיימו השניים את הסעודה, ניגשה אליהם ושאלה: "כיצד מצא חן בעיניכם האוכל שלי?"

"טוב מאד", השיב ה'חפץ חיים'. "ומה אתם אומרים?" פנתה אל הרב השני. תשובתו לא איחרה לבוא: "די טוב, אך היה מלוח מדי". אך שמעה זאת האשה ומיד פנתה לעבר המטבח. ה'חפץ חיים'

שעמו וראו כי טוב ה'

בסיעתא דשמיא, מעתה ניתן להאזין לשיעורי מורנו ורבנו כ"ק האדמו"ר רבי דוד חנניה פינטו שליט"א בעברית, אנגלית, צרפתית וספרדית

באתר קול הלשון ובמספר ישיר:

0733-718-144

מסודר לפי פרשות השבוע, חגים ונושאים שונים

לקבלת דבר תורה יומי

מאת מורנו ורבנו

כ"ק האדמו"ר רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

ניתן לשלוח הודעה

צרפתית

+972587929003

אנגלית

+16467853001

עברית

+972585207103

ספרדית

+541141715555